

propagandaizűek, hanem érdeklődést keltő olvasmányok, hogy népeinkben az egymás iránti érdeklődést állandóan ébren tartsuk. Például itt Magyarországon lehetne a romániai magyarok helyzetét, életét bemutató cikkeket közölni. Ehhez az is szükséges volna – fűztem hozzá – hogy Románia részéről október 23 után foganatosított utazási korlátozásokat enyhítsék, mert ez az intézkedés a lakosság körében elégedetlenségek okoz, s károsan befolyásolja két ország közötti viszonyt. Einhorn elvtárs erre azt válaszolta, hogy az októberi események feltétlenül szükségessé tették az utazási korlátozások bevezetését, de reméli, hogy ez az állapot átmeneti jellegű. Egyetértett azzal, hogy meg kellene találni a módját annak, hogy népeink közötti barátságok elmélyítsük, közvetlenebbé tegyük, mert csak így tudjuk erősíteni a béketábor egységét: ehhez pedig szükséges, hogy ne csak a vezetők barátkozzanak, hanem az egyszerű emberek is. Ilyen irányú törekvések Einhorn elvtárs tapasztalata szerint mindkét nép részéről megvannak. Egyetértett azzal a megjegyzéssel is, hogy ennek egyik előfeltétele az utazások lehetővé tétele az egyszerű emberek közötti kapcsolatok megteremtésére.

A további beszélgetés folyamán Einhorn elvtárs elmondotta, hogy kb. 4-5 hete érkezett Budapestre, szállodában lakik és ezért a családját nem tudta elhozni. Két iskolás gyermeke van, és nagyon hiányoznak. Az a szándéka, hogy ha lakást kap, itt járattja őket iskolába, mert mindkettő tökéletesen beszél magyarul. Kért, hogy ha módon van, sürgessem lakásügyének elintézését.

MOL, Románia 1945–64 adminisztratív iratok, XIX-J-1-k-Rom-5/b, sz. n./1957, 8. doboz.

74.

Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottság tájékoztatója Márton Áron püspök tervezett székelyföldi látogatásáról

Marosvásárhely, 1957. május 6.

Jelenleg olyan járásokban, mint Csík, Gyergyó, Udvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, különösképpen a falvakban, úgy a fiatal, mint az idősebb lakosok Márton Áron püspök fogadására és a bérmálkozásra készülődnek. Ebben a kérdéskörben a rajoni pártbizottságok a következő adminisztratív-politikai lépéseket készítették elő: tartományi, járási és községi bizottságok alakultak, amelyek egy jól meghatározott munkaterv alapján irányítják a lakosságnak a miszticizmus befolyása alól való kivonását megcélzó politikai-nevelő munkát. Ezekbe a járásokba a Tartományi Bizottságtól egy-egy jól felkészült propagandistát küldtünk ki, akik segítenek megszervezni a politikai-nevelő munkát.

A járási pártbizottságok nagy tapasztalattal rendelkező elvtársakat jelöltek ki, akik segítik az alapszervezeteket és a néptanácsokat a politikai-nevelő jellegű kulturális rendezvények megszervezésében. A munkaterv alapján a pártszervezetek vezetésével az iskolák kirándulásokat szerveznek, hogy kivonják a fiatalokat a papság befolyása alól. Gyergyó járásban 42 iskola szervezett ilyen jellegű

kirándulást, amelyeken 1170 gyerek vett részt. Elkezdődött a középiskolák sportvetélkedője, amelynek a tartományi szakaszára Csík és Gyergyó járásokban kerül sor, mivel a papságnak itt a legnagyobb a befolyása. Néhány járásban, így pl. Csíkban az óvodáskorú gyerekeknek mesedélutánokat szerveztek 22 helyszínen, amelyeken 700 gyerek vett részt. Lépéseket tettek annak érdekében, hogy ezekben a járásokban a rádió és a mozik szórakoztató műsorokat sugározzanak, illetve vetítsenek a rendezvények ideje alatt.

Propaganda vonalon ezekben a járásokban különböző tudományos, kulturális konferenciákat szerveztek, olyan tudósok bevonásával, akinek nagy a tekintélye a helyi közösségekben. Így Gyergyó járásban 98 konferenciát tartottak, amelyeken több mint 43.000 polgár vett részt. Ezeket a konferenciákat a lakosság jól fogadta olyannyira, hogy egyes helyeken azt kérték, hogy még szervezzünk hasonló rendezvényeket. A tervek alapján más kulturális-nevelő jellegű rendezvények is folyamatban vannak.

Meg kell jegyeznünk, hogy több településen, így a Kézdivásárhely járási Kézdiszentléleken is erős a papság befolyása, 875 gyerek és felnőtt készül a bérmálkozásra. Esztelneken a párttagok gyerekei a bérmálkozásra készülők között vannak. Pl. Bogdán János, aki a helyi néptanács elnöke és propagandista is, bérmálkozásra készíti elő a gyerekeit. Hasonlóképpen Lukács Ferenc, a berecki pártbizottság titkára, szintén bérmálkozásra készíti a gyerekeit. Azokba a járásokba, ahová Márton Áron ellátogat bérmáltatni a politikai-kulturális munka fellenédítése, irányítása és segítése végett egy-egy elvtárs fog kilátogatni a Tartományi Bizottságtól.

ANDJM, fond 1134, dos. 176/1957, 57. f. Géppel írt román nyelvű jelentés magyar fordítása.

75.

Az RMP Magyar Autonóm Tartományi pártbizottsága tájékoztatója

Márton Áron látogatásáról

Marosvásárhely, 1957. május 14.

Az elmúlt hét folyamán a Kézdivásárhely, Csík, Udvarhely, Gyergyó és Sepsiszentgyörgy járásokban, ahol a lakosság többsége katolikus, fokoztuk az ateista-propagandamunkát, a sport és kulturális jellegű tevékenységeket, mert Márton Áron püspök bérmáltatás céljából erre a vidékre készül látogatni. Az elmúlt héten Kézdivásárhelyre érkezett a katolikusok bérmáltatására.

A járási pártbizottságok politikai ellenlépéseket tettek és a községekbe jól képzett előadókat küldtek. Hasonlóképp a mozikaravánokat is ezekre a településekre irányították, és sport és kulturális rendezvényeket szerveznek. Május 5-én Kézdivásárhely járásban megszervezték a pionírok⁶⁹ negyedik kultúrversenyének

⁶⁹ Pionír: a magyarországi úttörő romániai megfelelője. A pionírmozgalom 1949-ben indult, az első csoport egyikét éppen Marosvásárhelyen hozták létre.